

R-2369

M. A. (Part - 2) (External) Examination

June / July - 2018

Paper - X-B : Economics of Human Resources

(Theories & Issues)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

સૂચના : (૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
<input type="text" value="M. A. (Part - 2) (External)"/>	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
<input type="text" value="Paper - X-B : Economics of Human Resources (Theories & Issues)"/>	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text" value="2"/> <input type="text" value="3"/> <input type="text" value="6"/> <input type="text" value="9"/>	Section No. (1, 2,.....) : <input type="text" value="Nil"/>
	<input type="text" value="Student's Signature"/>

(૨) જમણી બાજુએ દર્શાવેલ આંક પ્રશ્નના ગુણ સૂચવે છે.

- ૧ બુદ્ધિધોવાણના પ્રકારો જણાવી તેને અસર કરતા વિવિધ પરિબલોની ચર્ચા કરો. ૨૦
અથવા
- ૧ સ્થળાંતરના વિવિધ પ્રકારો જણાવો. વિકાસમાન રાષ્ટ્રો પર થતી વિવિધ અસરોની વિગતવાર વર્ણન કરો. ૨૦
- ૨ બજારના પ્રકારો જણાવી શ્રમ બજાર એટલે શું તે જણાવો. વિકાસમાન રાષ્ટ્રોમાં સ્ત્રી શ્રમ બજારને અસર કરતાં પરિબલોની ચર્ચા કરો. ૨૦
અથવા
- ૨ ભારત જેવા વિકાસમાન રાષ્ટ્રોમાં ઘટતા જતા જાતિ ગુણોત્તર અને ફળદ્રુપતા માટેના કારણો સમજાવો. ૨૦
- ૩ વેતનના પ્રકારો જણાવી વેતન ભેદભાવ માટેના કારણોની વિગતે સમજ આપો. ૨૦
અથવા
- ૩ ટૂંકનોંધ લખો : ૨૦
(અ) વેતન ભંડોળનો સિદ્ધાંત.
(બ) રાષ્ટ્રીય આવકમાં વેતનના હિસ્સાને અસર કરતાં પરિબલો.

- ૪ ટૂંકનોંધ લખો : ૨૦
 (અ) બેકારીના પ્રકારો અને તેને નિવારવા માટેના ઉપાયો.
 (બ) શ્રમ સંબંધિત આંકડાઓના વિવિધ સ્ત્રોત.
- અથવા**
- ૪ કોઈપણ રાષ્ટ્રમાં સામાજિક સુરક્ષાનું મહત્ત્વ જણાવો. આ સંદર્ભે ભારતમાં પ્રવર્તતા ૨૦
 વિવિધ સામાજિક સુરક્ષા યોજનાઓ સમજાવો.
- ૫ રાષ્ટ્રીય મજૂર પંચના અહેવાલમાં સમાવિષ્ટ બાબતો અને ભલામણોની વિગતે ૨૦
 સમજ આપો.
- અથવા**
- ૫ ભારતમાં ઔદ્યોગિક ઝગડાઓ માટેના કારણો જણાવી ઔદ્યોગિક ઝગડા પતાવત ૨૦
 માટેની પદ્ધતિઓની ચર્ચા કરો.

ENGLISH VERSION

Instructions :

- (1) As per the instruction no. 1 of page no. 1.
- (2) Figures to the right indicate marks against the questions.

- 1 State the types of brain drain and discuss the various 20
 factors affecting the same.

OR

- 1 State the types of migration. Describe the various effects 20
 on the developing countries in detail.

- 2 State the types of markets and state what is labour 20
 market. Discuss the factors affecting the female labour
 market in the developing countries.

OR

- 2 Explain the reasons for the declining sex ratio and 20
 fertility in the developing countries like India.

- 3 State the types of wages and explain in detail the reasons 20
 for wage discrimination.

OR

- 3 Write Notes on : 20
(a) Theory of wage fund
(b) Factors affecting the share of wages in the national income.

- 4 Write short notes on : 20
(a) Types of unemployment and measures to overcome.
(b) Different types of sources of statistics.

OR

- 4 What is the importance of social security in any country ? 20
In this regard explain the various social security schemes prevalent in India.

- 5 Explain the details and the recommendations included in 20
the report of the second national labour commission.

OR

- 5 State the reasons for industrial disputes in India and 20
discuss the methods to settle Industrial disputes in detail.

